

Необхідність участі студентів у конференціях, конкурсах та олімпіадах для всебічної підготовки майбутніх фахівців

Ксенія Горова,

кандидат економічних наук, доцент,

Дмитро Горовий,

доктор економічних наук, доцент,

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Гучасні умови господарювання ставлять нові завдання до підготовки фахівців економічного спрямування. Випускники економічних спеціальностей вищих навчальних закладів мають вільно орієнтуватися в бізнес-середовищі та своєчасно реагувати на поточні вимоги ринку. В практичній діяльності їм знадобляться такі якості, як гнучкість та своєчасність прийняття рішень, вміння складати плани роботи, адаптовані до поточних умов, здатність відстоювати свою думку та доносити її до партнерів та опонентів. Цьому можна навчитися, беручи участь у студентських науково-практичних заходах, метою яких є моделювання господарських завдань та розробка різних підходів до їх вирішення.

І. В. Сольона говорить, що у сучасних умовах реформування вищої освіти відповідно до вимог Болонського процесу актуальною проблемою є підвищення ролі якості професійної підготовки майбутніх фахівців. Важливим аспектом при цьому є професійно-творча активність студентів, оскільки саме вона розглядається як особлива форма самовираження майбутнього фахівця [1, с. 238]. Розвиток творчого підходу у вирішенні професійних завдань має відбутися з активізацією наукової діяльності студентів. Актуальність активізації наукової роботи студентів розглядалася багатьма вченими.

В. В. Турчин, І. В. Бондаренко стверджують, що глибоке усвідомлення інноваційних явищ проектного процесу і вміння їх розв'язувати за допомогою неординарних методів неможливе без оволодіння науковим апаратом і логікою наукового процесу, вміння аналізувати й прогнозувати його подальший розвиток. Навчальний процес відбувається ефективніше, якщо він пов'язаний із вирішенням проблемних ситуацій. Проблема має мотиваційну основу, а зацікавленість предметом дослідження сприяє ефективності розумової діяльності та пов'язана із завданням навчального процесу підготовки фахівців [2, с. 131]. О. Чех звертає увагу на недосконалу систему мотивації студентів до наукової діяльності, оскільки поштовхом до неї в більшості випадків є отримання залікових балів з певної дисципліни. Серед реальних стимулів студентів до активізації їх наукової діяльності автор виділяє такі: індивідуалізація наукової роботи, розкриття унікальних талантів кожного студента та забезпечення їх самореалізації, міждисциплінарний характер наукових досліджень, залучення до організації та проведення наукових заходів потенційних роботодавців [3, с. 329 — 330]. В свою чергу матеріальне стимулювання наукової роботи, зустрічі з професіоналами та роботодавцями можливі, як правило, на масштабних тематичних наукових заходах.

На необхідності взаємодії з підприємствами, в тому числі і виконанні їх замовлень в процесі наукової діяльності, наголошують й інші вчені. М. Л. Опалев в своїй роботі описує досвід проведення вищим навчальним закладом з компанією МКС спільного тренінгу, спрямованого на пошук нового рекламного образу для бренду компанії. В групі проходив творчий процес, вільний від втручання замовника, а організатори намагалися максимально розкрити творчий потенціал студентів. В ході проведення заходу було отримано значні науково-практичні результати та використано нові для студентів технології навчання, а саме, застосування командної роботи над великим проектом, отримання студентами практичного досвіду та досвіду захисту своїх робіт на території замовника, відпрацювання практики комплексного вирішення проблеми тощо [4, с. 109]. І. П. Вайнорене звертає увагу на необхідність застосування ділових ігор у процесі навчання, що представляють собою метод імітації прийняття рішень [5, с. 111].

Дослідження вчених свідчать про необхідність впровадження в навчальний процес та організацію наукової роботи студентів технологій, що сприятимуть розвитку їх творчого потенціалу та представлятимуть для них інтерес завдяки моделюванню реальних бізнес-ситуацій. Проте недостатньо уваги приділяється необхідності участі студентів у різноманітних наукових заходах, що також сприятиме підготовці фахівця до практичної діяльності.

Перш за все, для отримання досвіду публічних виступів та наукових дискусій студентам необхідно брати участь у міжнародних та всеукраїнських конференціях студентів та молодих вчених. Виступ на конференціях дозволяє студентам оприлюднити результати своїх досліджень широкому загалу, почути схвальні відгуки або конструктивну критику та побажання щодо подальших досліджень, отримати корисні поради для подальшого свого розвитку як вченого.

На факультеті управління та бізнесу Харківського національного автомобільно-дорожнього університету щорічно проводяться Міжнародна наукова студентська конференція «Проблеми розвитку економіки підприємства: погляд молоді», Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції розвитку світової економіки», Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми й перспективи розвитку підприємництва», Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція студентів і молодих вчених «Актуальні економіко-правові проблеми розвитку суб'єктів господарювання в Україні: теоретичні та практичні аспекти», Всеукраїнська науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасні напрямки розвитку економіки та менеджменту на підприємствах України». У 2014-2015 н.р. 615 студентів взяли участь у різноманітних всеукраїнських та міжнародних конференціях, доповіді 90 студентів було відзначено дипломами та грамотами.

Наступним кроком є написання наукової роботи студента. Як правило, наукові роботи студентів-економістів відображають вивчення навчальної та наукової літератури й законодавчої бази з предмета дослідження, аналіз стану дослідженої проблеми на підприємствах або галузях економіки, пропозиції щодо наукового та практичного розв'язання проблеми. Представити свої роботи на розгляд широкого загалу та позмагатися у науковому та інтелектуальному рівні з колегами зі всієї України студенти можуть, беручи участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук, що проводиться Міністерством освіти і науки України. Конкурс проводиться за широким переліком спеціальностей. У 2014 — 2015 н. р. студенти факультету управління та бізнесу стали переможцями за спеціальностями «Економіка транспорту та зв'язків», «Математичні методи, моделі в економіці», «Гроші, фінанси і кредит»,

Характеристика та порівняння наукових заходів

Науковий захід	Принципи участі	Навички, що отримуються студентами	Винагорода переможцям	Мотивація до участі
Науково-практичні конференції	Вступ з науковою доповіддю перед широкою аудиторією, участь у дискусії	Ораторські вміння, вміння обгрунтовано доносити свою думку до слухачів	Сертифікат учасника, диплом переможця конференції	Розповсюдження результатів своїх досліджень, отримання корисних порад
Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук	Підготовка наукової роботи, захист наукової роботи у II турі конкурсу на підсумковій конференції	Досвід виконання самостійного наукового дослідження, захист його актуальності та повноти	Диплом переможця	Переваги при вступі до магістратури та аспірантури
Всеукраїнська студентська олімпіада	Розв'язання теоретичних і практичних завдань з обраної дисципліни або спеціальності	Вміння у короткий термін вирішувати комплексні завдання підвищеної складності, поглиблене вивчення дисципліни	Диплом переможця	Переваги при вступі до магістратури та аспірантури
Конкурси бізнес-планів	Підготовка бізнес-плану та його захист на засіданні конкурсної комісії	Розробка бізнес-ідеї та її техніко-економічного обгрунтування, збір та використання реальних вихідних даних, аналіз бізнес-середовища	Диплом переможця, грошова винагорода та цінні призи	Грошові винагороди та цінні призи, можливість користуватися навичками практичної роботи при працевлаштуванні
Міжнародний студентський конкурс реклами та PR проектів «Золотий компас»	Розробка рекламної кампанії або PR-кампанії підприємства, її захист на засіданні конкурсної комісії	Вивчення ринку та засобів реклами й PR, розробка проектів за реальними даними	Диплом переможця, призи, запрошення на стажування	Призи, можливість стажування та працевлаштування, розроблений проект може бути презентований потенційному роботодавцю
Міжнародний фестиваль реклами «Реклама-фест»	Розробка рекламного ролика або рекламної друкованої продукції	Набуття досвіду розробки рекламної продукції, дизайну, відеозйомки, монтажу, вивчення сучасних технологій реклами	Диплом переможця, грошова винагорода та цінні призи	Грошові винагороди та цінні призи, можливість стажування та працевлаштування, зразки власноруч розробленої рекламної продукції
Міський турнір економістів	Командне обговорення та дискусія за задалегідь заготовленими питаннями; команди по черзі виступають в ролі доповідача, опонента та рецензента	Вміння доносити свою думку до слухачів, висловлювати обгрунтовану критику	Диплом та кубок переможця	Отримання в ході дискусії корисних знань та порад від фахівців

«Банківська справа», «Світове господарство і міжнародні економічні відносини», «Економіка та управління підприємствами», «Маркетинг, управління персоналом і економіка праці», «Менеджмент», «Економіка природокористування і охорони навколишнього середовища». Аналогічний конкурс, Харківський регіональний конкурс студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук, проводиться і на регіональному рівні Радою ректорів вищих навчальних закладів Харківського регіону.

 крім оприлюднення наукових результатів, студенти повинні вміти застосовувати набуті знання та наукові здобутки на практиці. Перш за все, це може бути здійснено за участю у Всеукраїнській студентській олімпіаді, на якій студентам пропонується розв'язувати завдання з вивчених дисциплін, що характеризуються складністю, масштабністю та необхідністю застосовувати велику кількість підходів та методів. Студенти економічних напрямків навчання можуть брати участь в олімпіадах з дисциплін «Економіка природокористування», «Економічна теорія», «Стратегічне управління», «Інвестування» та зі спеціальностей «Економічна кібернетика», «Міжнародна економіка», «Економіка підприємства», «Управління персоналом та економіка праці», «Маркетинг», «Облік і аудит», «Менеджмент», «Фінанси і кредит».

Для студентів бізнес-спрямування важливою є участь у різноманітних конкурсах бізнес-планів, в рамках яких студентам пропонується розробити бізнес-план розвитку підприємства, стартап проекту або соціального проекту. Працюючи над такими завданнями, студенти набувають практичних навичок з техніко-економічних розрахунків, аналізу ринку і бізнес-середовища підприємства, управління трудовими ресурсами, обґрунтування інвестиційних проектів. Практична спрямованість таких конкурсів обумовила їх популярність в Україні. Щорічно проводяться Всеукраїнський відкритий конкурс інвестиційних та біз-

нес-проектів «Малий бізнес та джерела його фінансування» та Всеукраїнський конкурс бізнес-планів підприємницької діяльності серед молоді. Актуальними є конкурси з розробки маркетингової стратегії та рекламної кампанії підприємств, наприклад, Міжнародний студентський конкурс реклами та PR проектів «Золотий компас», Всеукраїнське студентське кейс-змагання з маркетингу «Rising Industrial Marketing Stars» та Міжнародний фестиваль реклами «Реклама-фест». Ці заходи також цікаві студентам, оскільки на них відбуваються зустрічі зі спеціалістами, що вже стали успішними в певних галузях економіки, потенційними роботодавцями і спонсорами. Для учасників конкурсів інтерес представляють як матеріальні призи, так і можливості проходження стажування у відомих компаніях.

Командні навички роботи та вміння швидко вирішувати складні економічні завдання можуть бути розвинуті завдяки участі студентів в таких конкурсах, як Міжвузівський конкурс з менеджменту «Брейн-ринг», Чемпіонат з вирішення бізнес-кейсів SMPChallenge, Міський турнір економістів тощо. Участь у таких конкурсах розвиває в студентів лідерські якості, вміння спільного вирішення господарських задач, групового прийняття рішення.

Порівняння наукових заходів, їх особливостей та вкладу у формування майбутніх фахівців наведено в таблиці.

З усього різноманіття можливих наукових заходів студентам дуже легко обрати найбільш цікаві та корисні для них. Як результат активної участі студентів у наукових заходах можна відзначити підвищення якості їх підготовки як фахівців й готовність до написання дипломної роботи.

Література

1. Сольона, І. В. Особливості формування професійно-творчої активності студента-хормейстера в навчально-пізна-

вальній діяльності [Електронний ресурс] / І. В. Сольона // Вісник Харк. держ. академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура. — 2010. — № 1. — С. 238–241.

2. Турчин, В. В. Науково-дослідна робота студентів у вищій школі дизайнерського спрямування [Електронний ресурс] / В. В. Турчин, І. В. Бондаренко // Вісник Харк. держ. академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура. — 2007. — № 7. — С. 130–140.

3. Чех, О. Поштовх до початку наукової діяльності студентів-економістів: джерела мотивації та напрями усунення перешкод [Електронний ресурс] / О. Чех // Наук. праці Нац. б-ки України ім.

В. І. Вернадського. — 2010. — Вип. 27. — С. 321–330.

4. Опалев, М. Л. Розробка студентами ХДАДМ рекламного образу для бренду компанії МКС [Електронний ресурс] / М. Л. Опалев // Вісник Харк. держ. академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура. — 2007. — № 5. — С. 97–109.

5. Вайноренє, І. П. Ділова гра як метод формування іншомовної комунікативної компетенції студентів юридичних спеціальностей [Електронний ресурс] / І. П. Вайноренє // Вісник Академії адвокатури України. — 2010. — № 2. — С. 110–114.

08.12.2015